

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се подaje у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње за иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Председника Министарског Савета, Министра унутрашњих дела, поставити:

за лекара среза колубарског, округа београдског, Д-р. Јована Алексића, лекара среза и округа пожаревачког, по молби, и

за лекара среза и округа пожаревачког, Милана Миловаковића, лекара среза колубарског, округа београдског, по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. маја 1905. год. у Београду.

РАСПИС

Свима окружним начелствима и Управи града Београда

Гл. Санит. Савет у VI седници својој од 11. марта ов. год. Бр. 23. када је давао мишљење по молби фирме Јована Штауфера и ком. да се „Штауферово млечно брашно“ исто онако слободно продаје као и „Нестлеово млечно брашно“, — дао је мишљење: да децја храна, разумевајући ту храну деце испод једне године, мора остати под контролом лекарском. То своје мишљење Гл. Санит. Савет основао је на јаком умирању деце од катара органа за варење у првој години живота и ту појаву сматрао је као врло важан разлог да санитарске власти уведу строгу контролу децје хране.

Како се ова контрола може само тако вршити ако се сиречи храњење деце разним сурогатима без лекарског надзора, то је Гл. Санит. Савет дао мишљење да се ни Нестлеовом млечном брашну не даје дозвола слободне продаје, као што не треба дати дозволу ни Штауферовом брашну.

Како се прегледом акта овог Министарства није могло утврдити да је ма кад била одобрена слободна продаја Нестлеовог млечног брашна у Србији, а у циљу да се заштити здравље мале деце, ја сам под данашњим СБр. 5808, а на основу члана 33. закона о чувању народног здравља, забрањено да се у Србију слободно увозе и без лекарске контроле продају препарати намењени за храну мале деце.

Сви такви препарати, па и Нестлеово млечно брашно, сматраће се од данас као специјалитети, и са њима ће се по-

ступати према распису од 23. јуна 1881. године СБр. 2380. а њихова продаја може се одобрити само у апотекама и на претпис лекарски.

Све Нестлеово млечно брашно, које се сада у промету налази ван апотека, мора се распродати до 1. септембра ове Године. После тог рока недопуштено држање овог артикла казниће се по чл. 33. зак. о чув. нар. здравља.

Ова забрана увоза Нестлеовог млечног брашна остаће у снази и вредеће и за све оне количине, које до објаве овог расписа нису увезене, ма да су поручене раније — ако су поруџбину учинила лица која нису апотекари.

Препоручујем начелству — Управи да ову наредбу прими знању и о њеном извршењу стара се.

СБр. 5808

31 маја 1905. год.
у Београду.

Председник
Министарског Савета,
Министар
унутрашњих дела,
Љуб. Стојановић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРАВУ СВОЈИНЕ И ПРАВНИМ ОДНОШАЈИМА НА ВОДАМА У СРБИЈИ.

(НАСТАВАК)

68 — Ко од позваних лица на ово рочиште не дође да истакне приговоре (примедбе) на тражено одобрење ради заштите свију приватно-правних интереса, или већ стечених права, која би тражена употреба воде односно намеравана грађевина могла у чем повредити, ако би се одобрење за то дало, — тај се сматра да пристаје на оно, што власт, без његових приговора, нађе и реши; сматра се да напушта те своје интересе или права, па с тога их не може касније ни путем редовне грађанске парнице бранити. Ти су му приговори, засновани на Приватном Праву, престали више да важе. Али, накнади штете за губитак тих својих интереса или права услед датог одобрења или за ограничење (сужавање) тих својих права, које ће у будуће постојати због одобрења, или за ограничавање (сужавање) тих својих права, које ће у будуће по-

стојати због тог одобрења, као и за земљиште, које му се за одобрену грађевину одузима, или, за *службеност* којом му се земљиште оптерећава у корист одобрене грађевине, он може ипак путем *редовне грађанске парнице* тражити од сопственика те грађевине.

Приговоре своје на тражено одобрење позвано интересовано лице може и *писмено* учинити на рочишту, а он лично изостати од рочишта.

Напротив, ако ко од *интересованих* лица *не буде позван* на рочиште, *њему остаје отворен пут да до коначног решења своје примедбе чини.* (чл. 33. при крају). Овим хоће да се каже то, да то лице може не само накнадно, после рочишта, код полицијске власти тражити да она своје решење о давању повластице, докле год ово не постане извршно, исправи обзиром на његове приговоре, него и да може повести *грађанску парницу* против тога лица, које је, на *штету* његових права, добило одобрење за подизање грађевине, те да му их суд пресудом својом заштити и досуди накнаду за причињену му штету.

69. — 4.) *Записник (протокол) извиђаја на рочишту.* — О целом раду на рочишту полицијска је власт дужна водити записник у који ће уписати *„све наводе и изјаве обеју страна и принесене доказе“* (чл. 35).

У тај ће записник она, дакле, уписати *све приговоре* интересованих лица, како оне, које су *приватноправне* природе заједно с *доказима*, који их утврђују, тако и оне, који *нису* приватно-правни, већ се чине из обзира на *јавни* интерес; а исто тако и *одговоре* или *одбране* молитеља одобрења заједно с поднетим *доказима*.

Све те приговоре и одбране, као „спорне тачке“ (чл. 34), полицијска ће власт тачно извидети и, ако је потребно, употребити за то и *вештаке*, било по захтевању дотичних страна било по свом властитом нахођењу.

И ако се тим извођењем нађе, да су ти приговори, особито они *приватно-правни*, основани, она ће настојати да се између интересованих лица и молитеља одобрења постигне *споразум* (поравнање), па и о *количини* накнаде за штету, ако јој има места. То поравнање уписаће се такође у записник.

Тај записник треба у *сваком случају* (т. ј. било да су се странке споразумеле било да нису) да *погнису* сва интересована лица па и молитељ, а власт, која је извиђај руководила, да га одостовери.

70. — *Решење* (чл. 36). — По свршеном извиђају полицијска ће власт издати решење, у којем ће изложити *разлоге* или *убуде* да ли се тражено одобрење може молиоцу обзиром на *јавни интерес* дати или не може; па ће према томе како је нашла, исто *дати* или *одбити*. И то ће решење у препису доставити свима интересованим странама.

71. — Што се *приватно-правних* приговора тиче, ако су се стране односно њих споразумеле или поравнале, онда ће се у *решењу*, којим се даје тражено одобрење за подизање намераване грађевине, тачно изложити *сва садржина* поравнања, онако како је у записнику.

А ако се, пак, странке *нису* могле о тим приговорима споразумети, онда полицијска власт *неће* о њима решавати, пошто она за то *није ни надлежна* већ суд. Она ће их у решењу само формулисати тачно онако, како су их дотична лица на рочишту или у особеном акту изнела. Тачно формулисање тих приговора потребно је зато, да *суд* може оценити: да ли их је дотично лице истицањем на рочишту одржало у важности, те да сад и он може о њима у парници решавати или их оно није на рочишту истицало, те су му због тога они престали да важе. Јер по другој алинеји чл. 33. зак. о водама,

сматра се, т. ј. претпоставља се, да *позвано* интересовано лице *пристаје* на оно, што полицијска власт *без његових примедба* нађе, не само кад оно *не дође* на рочиште, него и кад дође на рочиште али *не учини* онај приговор, који би после хтео пред судом одбранити.

72. — Интересовано лице може оклевати да поведе код суда парницу противу молитеља, који је добио одобрење за подизање грађевине, те да своје *правне интересе*, које је у облику приговора био истакао на рочишту пред полицијском влашћу, *докаже* као и *штету*, коју му одобрена грађевина може причинити. Да би молилац, који је добио одобрење од полицијске власти, што пре био на чисто с тим својим противником, и да му овај не би обустављао отпочето грађење намераване грађевине, он може против тога противника повести *изазивачку парницу* (§. 346. грађ. поступка) и тако нагнати га да се спорно приватно-правно питање међу њима што пре пред судом расправи.

73. — *Жалба*. (чл. 37.) — Против решења окружног начелства може се оно лице, које је с њим *незадовољно*, жалити министру унутрашњих дела.

Жалба се даје, *усмено* или *писмено*, окружном начелству, које је решење издало.

Рок је за изјаву жалбе *петнаест дана* и рачуна се од дана *пријема* решења, а овај дан не рачуна се у рок (§§. 119. и 131. грађ. пост.)

Ако је жалба *доцније* поднесена, или, ако је поднесена *непосредно* министру унутрашњих дела, па из министарства после жалбеног рока приспе начелству, ово ће је решењем одбити. Против тог решења жалилац може начелству поднети *доказе* да је жалбу на време поднео; па ако начелство нађе да се тим доказима утврђује да је жалба доиста на време поднета, оно ће је с актима послати министру на решење, а у противном случају одбиће жалиоца новим решењем. И против овога решења има места жалби министру унутрашњих дела (§. 312. грађ. пост.).

Ако министар нађе да је жалба на време поднета, размотриће ожалбено решење начелства и по оцени својој донети одлуку, којом исто одобрава или преиначава. Нађе ли пак да је жалба доцније поднесена, онда ће оснажити ожалбено решење, ако оно није противно *јавном* интересу.

(наставиће се)

Андре Ђорђевић

МЕШАЊЕ У СПОР И ЗАКОН

од 17. јануара 1900. год.

(СВРШЕТАК)

Међутим, наш законодавац од 1900. то баш чини, прописујући да споредни интервенцијент, без обзира на основ његовог мешања, не може интервенисати више после првих примедба касационога суда по главној ствари. Докле је главном умешачу, који, осим интервенције, има, за одбрану свога права, и *exceptio rei inter alios iudicatae*, оставио потпуно одрешене руке у погледу момента за мешање у спор, законодавац је, дотле, ограничио споредну интервенцију, где интервенцијент, ако је он хирограферни поверилац, нема, осим интервенције, никаквог другог средства за заштиту остварења свога права. А како, пак, једно право које, ма да постоји, не може да се реализира, значи толико исто као и право кога никако нема, то законодавац, сужујући, на горе показани начин, интервенцију хирограферних поверилаца, евентуално ће их *фактички* и њиховога права лишити. И — примедба која се нарочито

истиче као осуда овакве реформе — такав резултат ће врло често бити могућан и без икакве погрешке од стране поверилаца. И заиста, претпоставимо, да је поверилац сазнао за спор свога дужника тек после првих примедба касационога суда. Шта њему остаје тада, ако жели да се обезбеди против рђавога вођења спора од стране дужника који је *bona fide*? Ништа. Интервенције бити не може, јер је за њу доцкал, нити је, опет, он, као прост поверилац, у положају да се позове, после свршене парнице, на *exceptio rei inter alios iudicatae*¹⁾.

III.

Да видимо сада оправданост закона од 17. јануара 1900. са гледишта другог случаја споредне интервенције. Ми смо видели да овај случај претпоставља то: да сам опстанак права умешачевога, а не само његова реализација, зависи од исхода главнога спора.

У својој, напред споменутој, расправи: *O intervenciji u privatnom pravu*, ми смо се бавили овим питањем: о дејству одлуке, против ауктора донесене, у погледу његових *сингуларних следбеника*. Поименце ми смо предвидели случај два сукцесивана уступања једног истог права. На пр. *Primus* пренесе неко своје право прво на *Secundus*-а па затим на *Tertius*-а. После овога другог преноса, *Secundus*, први прибавилац (следбеник), поведе парницу са *Primus*-ом у циљу да добије судску консекрацију уговора са њим начињенога. *Secundus* успе у спору који се оконча, у његову корист, извршном одлуком судском. Каква је снага ове одлуке наспрам *Tertius*-а? Има ли она и у погледу њега силу ствари суђене и пресуђене, тако да *Tertius*-у не остаје ништа друго него да се пред њом поклони и да дотично добро, које се, узмимо, код њега налази, преда *Secundus*-у? Или, пак, ова одлука нема дејства наспрам *Tertius*-а, тако да он може *Secundus*-у истаћи *exceptio rei inter alios iudicatae*, и тражити да са њим понова води спор о важности правнога посла који је он, *Secundus*, са *Primus*-ом закључио; спор који би се могао свршити у корист *Tertius*-а, што ће поименце бити онда, ако он успе утврдити непостојање (*l'inexistence*) или ништавост (*la nullité*) уговора закљученога између *Primus*-а и *Secundus*-а. Јер ако *Tertius* тако утврди да је право које му је *Primus* уступио било још у имаовини овога у времену када је то уступање извршено, он је, *Tertius*, могао од *Primus*-а исто право пуноважно прибавити.

Тешкоћа овога питања долази, прво, отуда што уговор између два појединца закључен није равнодушан за потоње сингуларне следбенике тих уговорача. Како је то један од најосновнијих принципа у приватном праву, да нико не може дати оно што сам нема нити више него што има (§ 29. нашега грађ. зак.²⁾, то титулар једног права, ако је ово отуђио

¹⁾ Закон од 17. јануара 1900. биће често, за простог повериоца, штетан, а када је дужник *mała fide*, заједно (код теретних правних послова) са његовим противником у парници. Јер повериоцу је много лакше спречити дужника да, намерно, изгуби парницу него, по свршеној парници, извршну одлуку обарати помоћу *actio pauliana*.

Штетност закона од 17. јануара 1900. у погледу хирограферних поверилаца ми смо, у кратко, истаkali и у своме извештају о српском законодавству за год. 1899., 1900. и 1901., (стр. 14. и 15.) оштампао из VI. и VII. свеске годишњака међународнога друштва за упоредно право и цародну економију у Берлину. (*Jahrbuch der internationalen Vereinigung für vergleichende Rechtswissenschaft und Volkswirtschaftslehre zu Berlin*).

²⁾ Правило ово има за основ онај принцип приватнога права, да појединци могу само својим правима а не и туђим располагати, принцип који, и ако, махом, није у позитивним законодавствима изречено формулисано, ипак несумњиво влада у приватно-правним односима у свима образованим државама. Појмљиво је, у осталом, што сви законодавци не сматрају за потребно и такве принципе нарочито нотирати. У историји права свако доба одликовало се

или га другим каквим правом оптеретио, више то право отуђити не може, односно није више властан отуђити га на штету онога који је на њему већ неко право стекао³⁾. У првом случају он би уступио оно што нема (*rem alienam*) а у другом би уступио више него што има. (*Nemo plus iuris transferre potest quam ipse habet*). А ако би он ипак, каквим уговором, своју власт прешао, то онда новог, другог по реду, уговорача први уговор такође веже. Од два сукцесивна уговора, који имају исто право за предмет, пречи је онај који је по датуму ранији. Из овога би излазило, да одлука судска којом се утврђује и оснажује први уговор има дејства и наспрам потоњег следбеника. Одлука судска ту је декларативнога значаја. Њоме се само констатује начињени уговор, и онда, када овај веже другог следбеника, треба да га и сама та одлука веже.

Али, с друге стране, има ова примедба. Како је траденс незаинтересован да спор који против њега води први акципијенс добије, пошто је право у питању он још једном лицу уступио (ми узимамо случај уступања целог права), то он може тај спор небрижљиво водити и тако га изгубити. Могућно је, шта више, да га намерно изгуби, како би другог акципијенса оштетио. Би ли сада било правично да одлука судска, у том спору донесена, има снагу ствари суђене и пресуђене? Или зар не би требало допустити да о постојању (*l'existence*) и важности (*la validité*) првога уговора он поново пред судом, са првим акципијенсом, дискутује? Овај тога новог суђења нема да се боји, ако је његов уговор пуноважан, а ако није, већ је само парницу добио услед немарности или несавесности траденса, како може тражити једно право које није стекао?

Ми смо, у својој расправи о интервенцији, горе цитираној, изложили оба система која се, за решење овога питања, могу истаћи, и изјаснили смо се, из разлога тамо наведених (стр. 22. и 23.), за систем по коме одлука изречена у спору између траденса и првога (по датуму) прибавиоца јесте за другог (по датуму) прибавиоца *res inter alios iudicata*. Иста тешкоћа, наравно, постоји и онда, ако претпоставимо да траденс није уступио цело право своје већ само један део од њега (службеност) или га је само залогом оптеретио. Најзад та тешкоћа истиче се и када је траденс отуђио или оптеретио добро које никад није било његово, па је он, после усту-

позитивним начелима, која су служила као постоје правној организацији друштвеној, која су, на тај начин, била уздигнута на висину догмата, те није било потребе и о њима се бавити у наређењима приватнога законодавства. Никаква бојазан није могла проистећи отуда, што у законодавству није било одредаба које би специјално такве принципе прокламовале. Нико их, и поред тога, није могао негирати, јер би то значило негирати саму базу тадашњег друштва, негирати ово. Напоследку, зар се не може рећи да су позитивни закони виртуелно и таква начела садржавали, на тај начин што су у њима била изражена друга, мање основна, правила која су била изведена из тих општих начела? Нема сумње, да треба одговорити афирмативно, јер ко усвоји последице усваја и почетну тачку из које оне произлазе.

Отуда и долази да данашња позитивна законодавства начела те врсте често пута не помињу. На пример, у општем аустријском грађанском законнику нигде се не говори изречно о горе наведеном принципу, да нико не може туђим правима располагати. Исто је тако и са француским грађанским закоником, из чијега је првобитнога пројекта избачен сав увод у коме су била формулисана основна правила о приватно-правним односима. У неким законодавствима принципи те категорије обухваћени су уставом, а то је у оним у којима уставни не садрже само одредбе о организацији власти, већ и одредбе о личним, индивидуалним, правима. Тако, ти уставни садрже одредбе о неприкосновености права својине, што треба тумачити као неприкосновеност свију приватних права, јер свако такво право може се сматрати као својина онога коме оно припада, узимајући овде израз својина у другом, нетехничком, смислу, то јест у смислу добра, материјалне користи коју једно лице има⁴⁾. *O intervenciji u privatnom pravu*, стр. 6. и 7..

³⁾ Planiol, *Traité élémentaire de droit civil*, II, p. 365; B. Lacantinerie et L. Barde, *Des obligations*, I, p. 249 et suiv.

пања, водио парницу са правим господаром и ову изгубио. Да приметимо да дискусије може бити само онда, ако траденс није био у вођењу спора *mala fide*. Ако је он овај изгубио хотимично, да би другом прибавиоцу штету нанео, — за шта је први прибавилац (парничар) знао⁴) — онда је несумњиво да ће одлука, у том спору изречена, бити за другог акципијенса *res inter alios iudicata*. Ова солуција примљена је код оба мало час поменута система. Разумоилажење настаје, када се претпостави да је траденс био *bona fide* или да је, код теретних правних послова, такав био бар противник траденсов. Претпоставимо ли, пак, да се усвоји систем (противан нашем) који тој одлуци признаје снагу ствари суђене и пресуђене и наспрам другог акципијенса⁵), закон од 17. јануара 1900. год. показује се још штетнији, као што ћемо се одмах о томе уверити. Узмимо, да то покажемо, овај пример.

⁴) Када је противник траденсов следбеник по добродојном уговору није потребно да је и он био *mala fide*. Довољна је тада *mala fides* само од стране траденса.

⁵) Тај систем могао би се овако објаснити. „Као разлог система по коме у једном таквом случају одлуку изречену у корист једног акципијенса старијег по датуму не треба сматрати, у погледу доцнијег акципијенса, као *res inter alios iudicata*, већ јој треба, и наспрам њега, дати важност коју она наспрам самог траденса има, — могло би се навести мало час цитирано правило *Non bis in idem*. Какво је питање том одлуком расправљено? Расправљено је питање о важности уговора, закљученог између траденса и првога акципијенса, и утврдило се да тај уговор испуњује све законске услове, да би могао произвести дејство које су за њега странке хтеле везати. Допустити другом акципијенцу да поново то питање пред судом истиче, зар то не би значило повредити правило *Non bis in idem* које забрањује да се једна и иста ствар два пута суди? Зар то не би било противно и правили *Res iudicata pro veritate habetur*? Када суд једном да своју оцену о природи и дејству извеснога правног посла, како би се могао он поново позивати да о истом послу решава? То би могло ићи у бесконачност, што значи да би одлуке судске изгубиле сваку важност. Друга би ствар била, када би акципијенс који вођује против одлуке донесене у корист првога прибавиоца тврдио да је уговор његов ранији. Тада би му се, са пуно разлога, морало допустити да то своје тврђење докаже, у чему ако успе, он отклања од себе дејство одлуке на коју се противник његов био позвао. Јер то питање ко је од њих по времену пречи није било предмет никакве одлуке судске, пошто се у спору који је између траденса и једног од два сукцесивна акципијенса вођен и свршен једино дискутовало о важности правног посла између њих закљученога. Ту није било речи о правном послу који је траденс могао, односно истога права, са неким другим лицем обавити, нити је о томе могло речи бити, пошто је траденс могао у тој парници дебатовати само о ономе што је са појединцем у истој парници ангажованим свршао, а не и о оном правном послу који је са неким другим закључио, па ма овај посао имао за предмет оно исто право о коме се спор води. Према томе, неће бити ни најмање повреде правила *Non bis in idem*, ако се допусти једном акципијенцу да доказује, да је уговор његов ранији од уговора акципијенса који се је са траденсом већ парнично. Суд ће имати, у овом другом спору, — између двају сукцесивних прибавилаца једног истог права — да реши сасвим оделито и ново питање, питање о коме он није судио у првој парници, вођеној између траденса и једног од акципијенса.

„Али ако у спору између два сукцесивна прибавиоца истог права није реч о приоритету датума њихових уговора, ако акципијенс коме се опонира једна одлука судска не одриче да је правни посао који је њоме санкционисан старији по времену од његовога уговора, већ само контекстира правну вредност тога посла, тврдећи да он, и ако је ранији, њему ништа не смета — јер се њиме жељени пренос права није могао извршити — онда како се може њему дозволити да и о томе спор води, када је питање о важности или неважности правног посла, од њега оспоренога, већ једном решено у парници између траденса и првога акципијенса, и то решено у корист овога?“ *O intervenciji u privatnom pravu*, Str. 21. и 22.. Систем овај, да то додамо овде, води врло опасним последицама по сингуларне следбенике. Јер чим се узме да судска одлука, изречена против ауктора, веже и његовог сингуларног следбеника, то онда значи да је, у спору том одлуком окончаном, ауктор био репрезентанат следбеника, да, дакле, за њега ауктор ту није *alius*, а када се то прими, тада имамо овај резултат: други следбеник, као интервенцијент у спору који његов ауктор води са првим прибавиоцем, везан је процедуром протеклом до онога тренутка, када се у спор умешао. Другим речима, он не може више оне приговоре и одбране које је ауктор његов пропустио употребити истаћи, исто онако као што то не би могао ни прост поверилац. (Осим слу-

Primus је отуђио неко своје добро прво у корист Secundus-a, па, потом, у корист Tertius-a. Secundus поведе спор против Primus-a поводом тога отуђења. Ако Secundus добије парницу, Tertius ће бити оштећен: како је одлуком коју има Secundus утврђено, да је добро у питању било већ у власништву овога, Secundus-a, у времену када га је Primus продао по други пут, Tertius-у, то, по оном правилу да *Nemo id dare potest quod ipse non habet*, Tertius није стекао право које му је Primus уступио. Одлука која је у корист Secundus-a изречена има дејства и наспрам њега, Tertius-a, који се, да би евентуално избегао штету, не би могао позвати на *exceptio rei inter alios iudicatae*.

Када је овако, онда се види колику важност интервенција има за Tertius-a. Мешањем у спору он ће, помажући својим саветима и искуством траденса, истичући одбране које би овај пропустио употребити, извојевати, можда, одлуку у корист траденса и, на тај начин, своје право очувати. И, у систему на основу кога ми овде резонујемо, интервенција би била једино средство које би другом акципијенцу стајало на расположењу. Ако би њу пропустио, он друге помоћи нема, пошто се на *exceptio rei inter alios iudicatae* не може позвати. Одлука, против Primus-a изречена, није за Tertius-a *res inter alios iudicata*, пошто се, по овом систему, Primus сматра, у колико је реч о спору том одлуком окончаном, репрезентантом Tertius-a.

Из овога се лако увиђа колико је закон од 17. јануара 1900. погрешан. Ако узмемо да је други прибавилац сазнао за парницу између траденса и првог прибавиоца тек после првих примедба касационога суда по главној ствари, он ће своје право, без своје кривице, изгубити. Интервенисати не може, јер је доцкан. *Exceptio rei inter alios iudicatae* му, пак, не припада. Међутим, да се је могао, и после речених примедба касационога суда, умешати, он би, може бити, своје право заштитио⁶).

Дакле, ово је још један случај где се интервенција споредна ограничити није могла, пошто је она ту, ако би се, понављамо, усвојио систем од кога смо ми овде пошли, једина одбрана интервенијента. Наравно, да, ако би се примио други систем, закон од 17. јануара 1900. год. не би већ био толико штетан, пошто би другом прибавиоцу, који би се за интервенцију задоцнио, остала *exceptio rei inter alios iudicatae*. Али би и тада тај закон заслужио оне остале прекоре које смо му раније, у овом чланку, упутили.

Живојин М. Перић.

чаја *mala fidei*). И тако је интервенијент доведен у безизлазан положај. С једне стране, као што видимо, везан је прошлости; с друге стране будућност, то јест *exceptio rei inter alios iudicatae*, одриче му се, јер се не сматра као треће лице према своме ауктору. И ако у оном времену од мешања до краја парнице не би могао изнети какве доказе у своју одбрану, право његово остаје без заштите.

⁶) Случај којим смо се овде бавили интересантан је и са ове тачке гледишта. Он је у исти мах и интервенција из §. 66. и из §. 65. грађ. суд. пост..¹⁰ Интервенијент се представља као једини титулар добра о коме се води спор. Он ово одриче противнику свога ауктора, афирмацијом да га, због неважности уговора, од овога није стекао. Тако исто одриче га и своме ауктору, тврдећи да је овај то добро њему уступио. Другим речима интервенијент се меша зато што „држи да има право на ову ствар, о којој се две парничне стране париче“ (§. 66.). Дакле, главна интервенција. ²⁰ С друге стране, пак, умешач, да би доказао да противник његовог ауктора није власник спорнога права, мора стати уз ауктора, те овоме помоћи да парницу добије. Тек ако се ова добије, може бити говора о његовом праву, умешачевом. Дакле, овде се интервенијент меша као помоћник једног парничара (*Streitgenosse*): споредна интервенција (§. 65.). За питање о року до кога, у једном оваквом случају, може бити интервенције, гледа се на ову другу карактеристику, то јест сматраће се са ове тачке гледишта, ова интервенција само као споредна.

ИСТОРИЈСКИ РАЗВИТАК ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ У СРБИЈИ

(1793 — 1869)

III.

Полиција у Србији од 1804. — 1869. год.

(НАСТАВАК)

17

* * *

Важнијих мена у изложеној организацији полицијске власти није било све до 20. децембра 1841. год. када је, указом кнежевим, полицијско одељење *у управитељства вароши Београда* одвојено сасвим од општине београдске, и стављено непосредно под „*уравитељство*“ као „*Правитељствена месна Полицијска Власт*“, а његови чиновници, који су до овог указа примали плату из општинских прихода, преведени на државни буџет.

Особље Управе града Београда у ово време састојало се из *управних ка, два полицаја, једног писара, четири кварталника, једног буљукбаше и једанаест пандура.*

У овом међувремену издата су ова законска наређења:

1. *Устројеније судова окружни* од 26. јануара 1840;
2. *Указ о забрани ловљења корисне дивљачи* од 25. марта 1840. год. ВМ 640, чије је извршење било изриком стављено у дужност окружним и среским начелницима;

3. *Санитетско-полицајна уредба за карантине и пограничне састанке* од 10 јула 1841;

4. *Уредба о издавању загранични пасоша* од 5. новембра 1841. год., која у главном и данас важи, и

5. *Уредба о прелазима и селима* од 7. новембра 1841. год., у којој је прописана казна од 3 дана затвора или 10 штапа, за мушкарце који би се ухватили на прелима и селима.

Октобра 22. год. 1843. издат је закон *против нарушитеља јавног мира и аоредка*, чији је 13-ти члан гласио:

„Онај, који се Полицијним наредбама и одредбама, због безбедности, или општега мира и поредка ради учињенима покуравао неби, и на опомену послушати и таковима повиновати се неби хтео, подпада зато под казне затвора од 7 дана до 6 месеци“.

За пресуђивање ових кривица били су надлежни судови.

Маја 19. год. 1845. издата је *уредба о замењивању телесне казне новчаном*, по којој се сваки досуђени штап могао заменити са по једним талиром, но ово само у том случају „*гди Суд признаје да треба на личност осуђеног призненија имати, и да га треба из уваженија његовог пређашњег владања и из призненија на његово садашње стање од телесне казне поштедити*“.

И *уредба о суђењу цигана* издата је овог истог дана под КВМ 813. Њом је наређено да и цигани, у случају преступења, подлеже истим судовима и казнама као и српски грађани, а „*Власт Арачлије Циганског ограничава се на дужности Полицијне и Финансијне*“. У местима где није било арачлија, дужности ове вршиле су месне полицијске власти.

У току месеца маја (22) ове исте (1845) год., издата је и *уредба о казнењу крадљиваца и лопова* (зборник III-ћи, стр. 48), која, у главном, наређује:

а. Да се крадљивци за крађе, у вредности преко 10 гроша, предају на суђење окружном суду;

б. Да се крадљивци кажњавају, сразмерно учињеним кривицама, „*и батинама и робњом у једно исто време*“;

в. Да се, поред овога, осуђују и на новчану казну у корист „*судејске касе*“, која ће износити десети део вредности украдене ствари;

г. Да се јатаци, и сви они који би за крађу знали, а не би власти јавили, казне као и сами кривци, и најзад

д. Да се крадљивци могу на признање „*притегнути строгим аисом и држањем само о лебу и води*“.

Много важнији од ове уредбе, био је *Казнителни закон за поаре и крађе* од 26. маја 1847. год. (зборник 4-ти, стр. 28). Свака опасна крађа, без обзира на вредност, као и свако разбојништво, по овом закону кажњавани су *смртном казном*; крађа стоке у вредности преко 10 талира — *мртвом шибом*, а јатаци као и сами крадљивци.

Маја 18. год. 1850., издата је *Полицијска уредба*, која, са извесним изменама и допунама, важи и данас као поступак општинских и полицијских власти за извиђање и пресуђење иступа из III-ће части кривичног законика.

У вези са овом уредбом, издат је под 27. мајом *Казнителни законик за полицајне преступке* у коме су, под именом „*полицајног преступака*“, предвиђени сви садањи иступи из III-ће части кривичног закона.

Почетком 1853. год. (јануара 31), обнародован је закон о *замени телесне казне*, по коме се казна од 25 штапа или 10 *камџија*, у случају болести или „*особитог телесног стања*“, замењивала са 15 дана затвора, а *мртва шиба* или 100 *камџија* — са 12 год. робије у тешком окову. Пре него што би се осуђено лице подвргло телесној казни, морало се претходно лекарски прегледати.

Први важнији закон после овога, који се тиче нашег предмета, био је закон о новом *Устројенију Управитељства вароши Београда*, који је издат под 18. фебруаром 1860. год. По њему је Београд подељен на шест квартава, који и данас постоје, а сем тога установљена је и једна „*жандармска компанија* од 129 људи са 15 коњаника за одправљање полицајне и ради подпомагања и извршивања експедиционе службе“.

Данашњи *Казнени Законик* издат је 29. марта ове исте год., а под 11. јулом обнародовано је ново *Устројство управе Београда*, које и данас важи.

Марта 10. год. 1862. обнародовано је *Устројеније централне државне управе у Књазевству Србије* које, у неколико измењено и допуњено, важи и данас¹⁾.

По овом *Устројенију* у Србији је било 7 министарстава: правде, просвете и црквених послова, иностраних послова, унутрашњих послова, финансија, војно и грађевина²⁾.

Одредбе *устројенија*, које су се односиле на министарство унутрашњих послова, ове су:

„У круг делатности Министарства Унутрашњих Дела спада:

1. брига о поредку, миру, сигурности лица и имања у земљи, куда спада цела полиција сигурности и полиција санитетска; дакле с једне стране надзор над јавним местима, над штампом и над журналистиком и над рђавим људима и друштвима и т. д., с друге стране одклањање свега онога што би опасно било животу и здрављу грађана и њиховом имању, и старање да се земља снабде са свима сретствима и заведенијама нужним за живот и здравље, као што су болнице, апотеке, лекари и т. д.;

2. брига о сирочадима и убогим;

3. решавање о примању у српско поданство, у колико законодавно решење неби требало, и о иступању из истог;

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић

¹⁾ Устројенијем овим замењено је раније Устројеније централног правленија књазеско-српског од 29. маја 1839. год.

²⁾ Министарство Народне Привреде установљено је тек 1882. законом од 21. децембра (зборник 39-ти, стр. 313).

КРИМИНАЛНА ПСИХОЛОГИЈА

(СВРШЕТАК)

Обичан живот и посматрање показују нам да има општих особених знакова према којима се одликују и карактеришу људи и типови људски. За циљеве и задатке Криминалне Психологије ти општи знаци могу бити од користи.

Friedrich Gerstäcker наглашава на једном месту ово: Човека једног, које и какав је, најбоље можеш познати по томе, како носи свој шешир. Најбоље мерило за одређивање човекове карактеристике јесте његов шешир. Ко свој шешир носи на глави својој право, тај је обично честит, педантан, досадан. Ако неко носи свој шешир наеро, нешто искривљено, то он спада, по свој прилици, у ред врло интересантних и најбољих људи. Такав је човек лаке свести, или је љубазан. Које шешир стоји на глави јако наерено, то се може закључити да је тај човек, који шешир тако носи, лакомислен, ветроприраст, да је изазивач или какво дрско створење. Онај ко свој шешир носи заваљено, показује тим своју безбрижност нешто ђудљивости, немарност према свему, а и човека који се радо задужује. И што ко заваљеније на темену носи свој шешир у толико су ови општи знаци јачи и извеснији. Ко је шешир набио на очи и поклопио њим чело, тај обично јесте какво гуњало, суморан је, туробан и замишљен. По себи се разуме да ово закључивање није апсолутно тачно, али у њему има велики део истинитости. Има људи који одређују карактер појединих људи из тога како ко носи и држи своју обућу, а неки чак и распознају или траже да распознају опште особине људи по ношењу и употребљивању кишобрана. Позната ће бити она ствар како је мајка саветовала сина при тражењу девојке за жену да пазе како једе сир девојка коју је рад да запроси: расипачица одсеца дебео слој коре око сира, циција и не скида никако кору, него га једе неочишћено, а права кућаница лепо осече танко кору и не једе обланорно.

Грос наводи овај пример, који служи за карактеристику и обележје општих особина човекових: У једном пространом врту зидари су зидали једну велику зграду. Увече, кад оставе посао, они ограде улаз у зграду, ставе две граде а прикрију две три даске попречне. Наскоро дођу деца и ту стану играти и трчати. Тревало је да се та преграда пређе. И свако дете том приликом показало је опште особине и одлуке свога будућег карактера. Један дечко похита пре свију и прескочи брзо и лако ограду — тај ће и у животу брзо и лако гледати да иде. Други приђе полако огради лагано се поче качити на попречне даске и опрезно се спусти на другу страну — тај ће, по свој прилици, и у животу ступати најпре лагано, опрезно, смотрено, сигурно. Трећи негледуш скочи и паде назад — тај показује знаке бесциљног, несмишљеног поступања. Четврти пође енергично, заста код оgrade и онда се погури, потрбушке леже и провуче се

испод ње — понизан, коленаприклон тип, који ће повијајући се и подличећи ићи напред у животу. За овим наиђе пети: он скочи, али паде назад; скочи још једном, па и трећи пут и најзад нађе се на другој страни оgrade — тај ће, по тим знацима судећи, и у животу показивати вољу и енергију, нестрашљивост и храбру издржљивост у тешкоћама и неће пропасти. Најзад наиђе последњи јуришећи и одвајајући даске што су биле за гредице приковане и пређе на другу страну — тај гази све препоне; руши пред собом све препреке и отвара сам себи пут у животу. То су они, које ми доцније називамо величинама.

Нема сумње нико паметан не може казати да се из ових и оваких посматрања могу изводити апсолутно тачни закључци; али је ван сваке сумње да у оваким појавама, при брижљивом проматрању њихову, могу да се умотре неколике карактеристичне душевне особине људске. Аналогично овде има велике и истинитости. Све ове и оваке појаве нису неминовни и једини карактеристични знаци, али они могу приближно да нам изнесу истину. Најважније је да се умотре најважније и најхарактеристичније душевне одлике. А за криминалисту је то један од најважнијих захтева, нарочито кад се има на уму да је свако дело производ или последица свију особина самога извршиоца. Дело учињено и карактер онога који га је извео, јесу корелатни појмови, али се ипак, из самога јела никад не може карактер да позна. Лист говори на једном месту: „Злочинство је дело које происходи из физички основане психе самога злочинца и спољних околности, које га окружују“. Свако дело, (злочинство на пример) може се замислити и појмити, ако се с њим у исто време доведе у везу и сам карактер учиниоца дела. Извесан карактер има склоности за извесно дело. Hippel то овако каже: „Ко хоће кога човека да позна, тај мора познати прво његове жеље“. А Шопенхауер тврди да из онога што ми радимо и чинимо, само сазнајемо шта смо. А међутим досад су се криминалисте ретко интересовали тим, а баш се у злочиним делима испољава сам злочинац најбоље и сва његова прошлост.

На овом се месту ваља дотаћи и човекових задовољстава. Сваки човек има до извесног степена потребу за ма каквим задовољењем или задовољством. То лежи у природи човековој да се не осећа као каква машина; он мора имати ма каквих задовољстава. Наравно то се разуме у најширем значењу те речи, јер неко налази задовољства да буде са свим повучен од света и људи, а други налази задовољства у непрестаној промени и новим доживљајима. Немогуће је не познавати човека, кад се зна каквим се задовољствима подаје. Из тих задовољстава се најбоље могу да познаду и његове тежње као и његови прохтеви и воља, његово умење и осећање, његово знање и тежење, укратко његов душевни живот. А најбоље се познаје човеков карактер по томе како неко савлађује сметње и тешкоће да би се достало свога задовољства. Криминалиста мора сматрати за апсолутно тачне речи Томаса

Кемписа, чувенога писца дела „Подражавања Христу:“ *Occasiones hominem fragilem non faciunt, sed, qualis sit, ostendunt*, што ће рећи: околности или неприлике не чине човека лабавим и slabим, него показују какав је он. Прилика, искушење приближава се човеку безброј пута; она је за њега највећа опасност и како се човек према тим приликама, у којима долази у искушење понаша, то показује потпуно каквог је карактера.

Из ових посматрања ми не можемо апсолутно тачне закључке да утврђујемо, него тек приближне. Ми не можемо из злочинства самога проматрајући га, закључивати и о злочинцу; ми морамо још обратити пажњу и на главне моменте његовог бића и његовог душевног живота, у колико је то више могуће.

Још је много и других момената према којима и из којих нам је могуће да изводимо опште особине каквога човека. На првом месту потребно је најбоље себе познати. Познавање самога себе ствара и изазива јако сумњу према другима а ко другима не верује олако тај је сигуран да се неће често преварити.

Необично је важно и карактеристично за сваког човека како се понаша према својим обећањима и како их сам сматра. Није овде реч о држању или неодржању обећања; јер о том нико и не сумња да частан човек одржава своју реч, а неваљалац не одржава, него је овде реч о начину, како један човек своје обећање испуњава и пут, као и мера којом он то врши. Врло zgodно вели Ла Рафлуко „Ми обећавамо према мери наших нада, а испуњавамо обећања према мери наших страховања“.

Поред овога горе наведенога криминалиста има да проучава и стил, рукопис духа појединаца. У чему се састоји стил једног човека, не може се тачно обележити. Ван сваке је сумње да се у стилу једног човека испољава и изражава његово образовање, васпитање, разум; а пред овом ту се огледају и друге особине човекове: мекоћа или тврдоћа карактера, доброћудност или суровост или неодлучност, челичност или слаботиња, искреност или подмуклост и сто других особина.

Исто тако су од врло велике важности понеке мале, незнатне, привидно и на први мах са свим споредне особине и навике. Број тих навика је врло велики, али су оне посве карактеристичне за опште особине човекове. На пример за некога се вели: тај никад не долази доцкан, или: овај не заборавља лако; или: тај има увек при себи у џепу једну пикаљку или нож; овај је стално намирисан, овај је вазда чист; тај се носи немарно — из тих појединих особина и навика могу се изводити карактеристике о душевном бићу човека, кога посматрамо. Те појединачне особине и навике врло су значајне за процену човека и његовог бића. Сепак један, сведочећи пред судом противу једнога убице дрводеље рекао је за њега да исти никада није имао добар алат. И у тој незнатној напомени састојала се у главноме карактеристика општих особина злочинчевих. Тим је ре-

чено боље и више, него што би и најопширнија оптужба могла изнети.

Поред горе изложених општих знакова и особина, којима се човек карактерише, јављају се и специфичне, појединачне особине, које допуњују општи карактер човека. Свака особина једнога човека само је један део, боље рећи један знак или симптом целокупнога бића; она се може појмити, ако се проучи цео комплекс особина, које човека карактеришу. Једнострано се поједине особине не треба да проучавају, него добре и зле, пошто се једне на друге наслањају и једне од других зависе. Квалитет као и квантитет какве добре или рђаве особине условљен је свима осталим добрим и рђавим особинама. Доброћудност је извесно постала услед не само ње, него и услед слабости, неодлучности, попустљивости и мекоће, недовољне јачине схватања, погрешних комбинација и непрактичног расуђивања и закључивања. С друге стране дивља суровост почива на неким добрим особинама; њу условљавају и потпомажу чврстина, енергија, свесно и одређено познавање циља, јасно схватање и појимање предмета, здрав егоизам и т. д. Сваки човек је, према томе, резултат своје природе и културе, дакле производ безбројних појединачних момената. Број тих појединачних знакова је врло велики и не може бити опредељен, као ни утицај њихов.

Има једна општа особина, која свакога човека нарочито карактерише: нико се не показује потпуно онако, какав је он. Сваки гледа и тражи да о себи ствара слику и мишљење, како би желио да се о њему има. Један човек пред другим, пред друштвом никад није потпуно онакав какав је у ствари. Нико, на пример, не устеже се, да се у присуству животиња покаже какав је. Злочинац се никад не плаши нити устеже да изврши злочин у присуству какве животиње. Али пред човеком је безусловно другачији.

Не треба заборавити да поменуто особине у главном опредељују злочинца у извршењу свога дела. Сваки злочинац има пред собом привидне мотиве, који га кураје и наводе да злочин изврши. За свако злочино дело, било оно најгрозније убиство или прост, незнатан преступ, постоји буди какав мотив који руководи, који изазива и гони на извршење самога дела, као што постоји и разлог тобожњи, који га образложавља и правда. Треба само пажљиво пратити поједине исказе преступника на какав начин правдају своја дела и какве мотиве износе у одбрану своју. У кратко рећи, злочинац и преступник, наводећи своје мотиве, који су их руководили на дело, имају пред собом смер да своје дело оправдају. Врло су различити мотиви преступника и злочинаца; у основи они су сви лажни или погрешно срачуњени. Има случајева где и најкрволочнији убилац тражи мотиве за оправдање. Лопов је обио браву и похарао нечији дом, јер је био у нужди; проститутка је украла од господина златан сат, јер јој се веома свидео; ненавник је обешчистио дете јер та је оно завело; жена је отровала свога мужа, јер

је хтела и желела да се привенча са својим љубазником и тако даље. У самој ствари то су привидни мотиви и они сами собом опадају, јер они ни у ком случају не могу злочин ни преступ ни уколико да оправдају, нити да га олакшају.

М. Павловић.

ПОУКЕ И УПУТИ

Чиовнику, који је, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпуштен из државне службе с тим, да му се, на име издржавања, даје до 30% његове плате, доцније, при стављању у пенсију, имају се и те године рачунати за пенсију.

Указом од 16. марта 1905. године, Б. М., секретар начелства округа рудничког, стављен је у стање покоја, с пенсијом, која му припада по годинама службе.

Кад се пензионисани Б. М. обратио Главној Контроли молбом, уз коју је приложио и уверење Министарства Унутрашњих дела од 1. априла 1905. године ПМ 7512, тражећи, да му се регулише пенсија Главна Контрола увидела је из тог уверења:

1. да је пензионисани Б. М. провео под указом од 21. јануара 1889. године до 27. јануара 1897. године (кога је дана, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпуштен из државне службе) свега 8. година и 6. дана;

2. да је понова враћен у службу указом од 1. априла 1897. године и служио до 24. новембра исте 1897. године, кога је дана отпуштен из државне службе, на основу § 76. зак о чиновницима грађанског реда, но с тим, да му се, на име издржавања, издаје 30% од његове плате, — провевши у том делу службовања свега 7. месеци и 23. дана, и

3. да је понова враћен указом од 17. маја 1901. године, и служио до 16. марта 1905. године, када је пензионисан, — свега 3. године, 9. месеци и 29. дана.

Налазећи, да се пензионисаном Б. М. не може рачунати за пенсију прво и друго његово службовање, које скупа износи 8. година, 7. месеци и 29. дана, с тога, што се, по законодавном објашњењу од 24. октобра 1870. године (Збор. 22. стр. 122.; Збор. 18. стр. 1., и пречишћени Зборник ст. 88.), којим су допуњени §§ 73. и 76. закона о чиновницима грађанског реда од 1864. године, чиновнику, који није још задобио право на пенсију, па се из ове отпусти са државном помоћи, — где долази и издржавање до 30. процента његове плате, — не рачуна за пенсију у године службе и оно време прве његове службе, — Главна Контрола, на основу тач. 12. чл. 144. Устава, тач. 1. и 5. закона о уређењу Државног Савета, и чл. 48. под 1., као и чл. 51. закона о пословном реду у Државном Савету, изјавила је жалбу Државном Савету противу поменутог указа, којим је Б. М. стављен у пенсију, и молила Савет, да указ, као неправилан, поништи, пошто је, стављањем Б. М. у пенсију, противно § 71. закона о чиновницима грађанског реда, повређен државни материјални интерес у корист пензионисаног Б. М.

Државни Савет нашао је, да је указ правилан, па је одлуком од 27. маја 1905. године № 3492. одбацио жалбу као немесну, са ових разлога:

Према објашњењу, оштампаном уз § 73. закона о чиновницима грађанског реда: „чиовнику, кога правитељство, на основу § 76. поменутог закона, отпусти из државне службе, те, том приликом, за до- ондашње време своје службе, добије једанпут за свагда, из државне касе новчану накнаду, ма под којим именом, неће се рачунати за пенсију у године службе и оно време прве његове службе, за које је, једанпут за свагда, новчану накнаду из државне касе већ добио“. Овде није тај случај, јер жалитељу, као што се из акта види, није дата једном за свагда новчана накнада, већ је указом од 27. новембра 1897. године ПМ 8172., на основу § 76. зак. о чиновницима грађанског реда, отпуштен из државне службе, с тим, да му се, на име издржавања, издаје 30% од његове плате, коју је имао као секретар начелства округа тимочког.

Примање годишњег издржавања, у смислу § 76. зак о чиновницима грађ. реда, и новчана накнада, која се може издати чиновнику једанпут за свагда, у смислу § 73. истог закона, нису два индентична облика накнаде, те да би се објашњење, оштампано уз § 73. поменутог закона, могло применити и у случају отпуштања чиновника на основу § 76. закона о чиновницима грађ. реда, са правом уживања годишњег издржавања до 30. процента њихове плате.

М. В.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Франца Шена, фабричког радника из Чачка, тражи начелство округа чачанског. Он је побегао од свога газде Јована Иветића, фарбара из Чачка, одневши један пар новог одела, које му је газда купио, и изузевши у напред на име зараде 70 динара. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за Францом трагају и у случају проналаска стражарно га упуте начелству округа чачанског с позивом на Бр. 7063.

Непознати крадљивац, увукао се ноћу између 5. и 6. тек. м-ца у стан Милутина Матића, кафе опанчарског у Младеновцу и покрао му: 1 пар новог грађанског одела од црнога штофа, 1 сребри ремонтар ценни сахат са 15 рубина, доста рубља и других ствари у вредности 200 динара. Начелник среза космајскога тражи по овом делу **Милосава Мико-вића**, опанчарског кафу, који је 5. тек. м-ца отишао из Сопота за Младеновац, па га је тада нестало, те је с тога пала сумња да је он извршио ово дело. Милосав је стар 28 год., висок, добро развијен, по лицу рован, плав, бркова малих, плавих. Од одела има на себи гуњ, беле талијанске панталоне, па ногама ципеле и на глави штофани шешир. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да Милосава потраже у својим домаћинама и у случају проналаска спроведу га начелнику среза космајског с позивом на Бр. 9730.

Каримона Дурмишевића из Липовица, среза лесковачког, који је осуђен 30 дана затвора због кријумчарења, тражи начелник среза

лесковачког актом Бр. 8622. Пронађеног треба спровести среској власти АБр. 919.

ПОТЕРЕ

Лазар В. Радојковић, земљоделац из Мирова, среза бољевачког, осумњичен је да је 27. маја тек. год. извршио убиство над Милојем Милановићем, председником општине мировске. Одмах по извршеном убиству Лазара је нестало из села, али га је сутра дан потера наишла у шуми с пушком двоцевком у руци. Лазар је испред потере побегао изгубив шешир у бежању, и до данас није пронађен. Он је стар 23 год., средњег раста, добро развијен, црномањаст, бркова малих црних, косе црне; од

одела има на себи чакшире од црног сукна, антерију сукнену црно-жуто, на ногама опанке са широким каишима, а на глави нову црну шубару, конусног облика, коју је отео од чувара пољског у Никошињу. На молбу начел. среза бољевачког износимо ову Лазареву фотографију (Лазар је изишао из војске прошле зиме) и позивамо све полицијске и општинске власти да га у својим домаћашајима најживље потраже и на случај проналаска спроведу среској власти с позивом на Бр. 8735. Нарочита пажња скреће се властима дуж бугарске границе, пошто се сумња да ће Лазар пребећи у Бугарску. АБр. 912.

Карло Фелзнер, родом из Клајминхена у Горњој Аустрији, трговачки помоћник, а у последње време благајник фирме Е. Грос и комп. у Вијидишгарстену у Г. Аустрији, извршио је проверу велике суме новца својој фирми и по том пребегао у Србију. Он је стар 28 година, висок 1.68 м., мршаваг лика, слабих и малих бркова, црне косе, на себи носи крупно карирано, затворене боје летње одело, при мек шешир и ципеле на шпирале. Ономе, ко га ухвати, обећана је награда од 200 круна и 10% од новца који се буде нашао при њему. На молбу Аустро-угарског конзулата у Београду износи се његова фотографија и препоручује

се свима полицијским и општинским властима, да за Карлом учине живу потеру и у случају проналаска о томе путем телеграфа известе Управу Београда с позивом на Бр. 19761.

Два непозната зликовца, наоружани револверима и ножевима, напали су 29. пр. м-ца увече на Петра Пауновића из Мане у срезу поречком, овога ватраљем пекли и ножем боли, изнуђавајући му новац, па кад исти нису добили покупили су из куће и однели: две трубе црног сукна, тринаест пари пресних говеђих опанака, једну шарену торбицу и три кгр. сланине. Један од зликоваца био је стар око 25, а други око 20 год. Први је био раста средњег, црномањаст у црним влашким панталонама и кошуљи са рукавима. Преко свог кожуха имао је копоран а на глави црну шубару. Други је био у лицу плав, у влашким панталонама и праску од црног сукна и са црвом ђурчиском шубаром на глави. Начелник среза поречког депешом Бр. 3834. моли све полицијске власти да ова два зликовца у својим домаћашајима најживље потраже, и у случају проналаска њему стражарно спроведу.

Дина — Костантин — Апостол Димитријевић, механица из Пожаревца, решењем начелства округа пожаревачког Бр. 8908. стављен је под кривичну истрагу и у притвор због фалсификата. Дина је у бегству, има 60. год., средњег је раста, добро развијен, иде мало погурено, просед је. Позивају се све полицијске и општинске власти да га у својим домаћашајима потраже, и пронађеног спроведу поменутом начелству, или Управи Београда с позивом на Бр. 19331.

Драгомир Стефановић — Чумић, коцкар, родом из Крагујевца, извршио је једну опасну крађу у срезу левачком на некуда побегао. Он је стар 18 година, смеђ, косе затворено-плаве, очију зеленкасто-плавих, сувоњав, висок 1.66 м. Од особених знакова има: на средини нокта на малом прсту леве руке белегу од посекогине у облику праве линије,

правца хоризонталног, величине 1 см.; за 3 см. изнад и у десно од корена носа и за 2 см. изнад средине десне обрве има полукружну белегу од посекогине величине 2 см.; за 3 см. изнад средине леве обрве има белегу од убоја, неправилног облика, величине 1 см.; за 1 см.

изнад десне поздрве има белегу од посекогине у облику праве линије, величине 2 см.; оба палца на ногама повијени су му унутра. Износи се његова фотографија од 4. априла т. г. и препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за Драгомиром живо трагају и у случају проналаска стражарно га упуте начелнику среза левачкога с позивом на Бр. 5336.

Ванђа Стојановић, скитачки циганин, родом из Бугарске, који је био под истрагом и у притвору код начелства округа тимочког због опасне крађе, побегао је 5. тек. м-ца испред чувара. Бегунац има 22 год., средњег је раста, добро развијен, очију црних, носав је. Нека га све полицијске и општинске власти у својим домаћашајима живо потраже, и у случају проналаска спроведу поменутом начелству с позивом на депешу Бр. 5295.

Димитрије Стајкуновић, земљоделац из Вратне, који је био у притвору среза брзопаланачког, због разбојништва, ноћу између 1 и 2 тек. м-ца разбио је среску апсану и побегао. Стар је 25 год., средњег раста, добро развијен, црномањаст, у лицу сувоњав, бркова кратких, црних и пуних, сем српског говори и румунски. За одбеглим разбојником наређује се најживље тражење. Пронађеног треба стражарно спровести начелнику среском у Јабуковцу с позивом на депешу Бр. 4673., или Управи града Београда с позивом на Бр. 18246.

Андрија и Милутин Николићи, из Пачиника у срезу прокупачком, **Јован Јовановић** из Богдановице у срезу тамнавском, и **Јанко и Тома Марковићи**, сви цигани скитачи, ухваћени су на Умци у крађи коња, па су приликом потере побегли незнано куда. Андрија је средњег стаса, стар 20 година, у опште црн; Милутин је средњег стаса, стар 40 год., брија се; Јован је средњег стаса, стар 50 година, носи браду; Јанко је средњег стаса, стар 20 година, а Тома такође средњег стаса, стар 35 година. Сви носе на себи половно

грађанско одело. Препоручује свима полицијским и општинским властима, да за крађицима учине потеру и у случају проналаска спроведу их начелнику среском на Умци с позивом на депешу Бр. 6414.